

תקוֹן אֲרַבְעִים וְשֵׁשׁ

⊗ ליל ג' בניסן

כל המוב שנסתר בגלות, יתגלה בנאולה

[וּלְכַל תִּיד הַחֻזְקָה] - זֶה תִּקְוֵה הַשְּׂכִינָה. שְׂבַגְלוֹת [הַשְּׂכִינָה] הַיָּא חַלְשָׁה. וּבִזְמַן שֶׁתִּצָּא מִגְלוֹת, נֵאמַר עֲלֶיהָ: נִתֵּן לַעֲפָה כַח (יִשְׁעִיה מְכַט), לְהַתְחַזֵּק בְּמִדְרַגְתָּהּ פְּרָאוּי. וּלְכַל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל - [זֶה] סוֹד הַכְּתוּב: שְׂמַחְנוּ כִּימֹת עֲנִיתְנוּ (תְּהִלִּים צ טו), שְׂכַל הָאוֹר הַהוּא שְׂנַגְרַע מִיִּשְׂרָאֵל בְּגְלוֹת, כְּלוּ יִתְגַּלֶּה בְּרִנֵּעַ אַחֲרַי, וְזֶה לְכַל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, וְדַאי.

בְּהוּא זְמַנָּא (שֵׁם צַח א-ג) מְזַמְּרֵי שִׁירֵי לְהַיְהוּדָה שִׁירֵי חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה (שֵׁם צַח, א). הַמּוֹמֹר [הַיְהוּדָה], מִי אָמַר אוֹתוֹ? אֵלֶּא זֶה רֹחַ הַקְּדוֹשׁ. רֹחַ שְׂיוֹצָאֵת מִחֻכְמָה סְתִימָאָה כְּדִי לְשְׂרֹת עַל מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,

דָּא תִּקְפָּא דְשְׂכִינְתָּא. דְּבַגְלוֹתָא חַלְשָׁא הוּת. וּבִזְמַנָּא דְתִיפּוּק מִגְלוֹתָא אִתְּמַר בְּהַ נִתֵּן לַעֲפָה כַח (יִשְׁעִיה מְכַט) לְאִתְתַּקְפָּא בְּדִרְגָּהָא פְּדָקָא חֲזִי. וּלְכַל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל רְזָא דְכְּתִיב שְׂמַחְנוּ כִּימֹת עֲנִיתְנוּ (תְּהִלִּים צ טו). דְּכַל הַהוּא נְהִירוּ דְאִתְגַּרַע מִיִּשְׂרָאֵל בְּגְלוֹתָא פְּלָא יִתְגַּלִּי בְּרִנֵּעַ חֲדָא, וְדָא וּלְכַל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל וְדַאי.

בְּהוּא זְמַנָּא (שֵׁם צַח א-ג) מְזַמְּרֵי שִׁירֵי לְהַיְהוּדָה שִׁירֵי חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה. מְזַמְּרֵי מֵאֵן אָמַר לְהַיְהוּדָה. אֵלֶּא דָּא רֹחַא קְדִישָׁא, רֹחַא דְנִפְיָק מִחֻכְמָה סְתִימָאָה לְמִשְׁרֵי עַל מְלֶכָא מְשִׁיחָא, אִיהוּ יִימַר מְזַמְּרֵי

1. עי' קל"ח פתח מט, עמ' קפח, דעת תבונות עמ' קפו; עי' מאמר הגאולה עמ' נא [התחלה]: "כשיגיע זמן המנוחה הגדולה העתידה להיגלות בעולם, ייפתחו כל האוצרות האלה, ומהם יצאו כל מיני מחמדים וייתנו לישראל חלף עבודתם הקשה שעבדו בגלותם. ועל הסוד הגדול הזה נאמר (תהלים צ' טו): שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה", כי כל הימים שהיו ישראל בגלות ואור לא נגה עליהם, אותו האור הראוי לאותם הימים לא אבד, אלא כל האור ההוא היה הקדוש ברוך הוא גונזו באלה האוצרות שאמרת לך, וכשיהיה הזמן לפתוח אותם, יצא כל האור ההוא כאחד, ואז יהיה זמן שמחה לישראל אשר כמוה לא נהיתה, ויתקן העולם במנוחה והשקט, ולא יהיה עוד יגון בעולם כלל".
2. עי' לקמן תחילת תי' סז; אדיר במרום כ"ב עמ' יא - יד, ושם מפרש רבינו, סוד הפסוק: ונחה עליו רוח חכמה. וזה הרוח שנושבת מהחוטם של אריך הנשרשת בחכמה סתימאה".; אדיר במרום ח"א: "לעיל כשיזכו צדיקים דחכמתא, מצד החכמה סתימאה שמשם בא רוחו של משיח, בסוד: ונחה עליו רוח חכמה".

והוא יאמר מזמור זה. וזה: שירו ליהוה שיר חדש - וזה חדוש הכל³. וזה: פי נפלאות עשה - מצד של חכמה סתימאה, פלא עליון⁴; הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו (שם) - זה ימין ושמאל, שני משיחים. באותו זמן: הודיע יהוה ישועתו (שם שם,ב) - ומהו הסוד? אלא השכינה היא ה' [אצ"ל: פה] סתומה בגלות. וכך צריך, בגלל הנחש הרע שרודף אחריה. והמרגלים הוציאו דבה על ארץ הקדש. ומהי דבה? אלא זו לילית הרשעה. פיון שאמרו: ארץ אכלת יושביה היא (במדבר יג, לב) - בגלל הסמרא אחרא ששולטת שם, חס ושלום. ושם ראינו וגו' בני ענק (שם, שם, לג), [נתפנונו המרגלים] להראות כאלו מקום זה [ארץ ישראל] נתן להם [לם"א לשליטה]. אבל על פלב [כתוב]: ויהם פלב (שם שם, ל). מהו ויהם? אלא סוד הדבר: נאלמתי דומיה (תהלים לג, ג) - זו שכינה⁶, שבגלות היא: יונת אלם

דא. ודא שירו לה' שיר חדש דא חדתותא דכלא. ודא פי נפלאות עשה מסטרא דחכמה סתימאה פלא עלאה. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו דא ימינא ושמאלא תרינ משיחין. בההוא זמנא הודיע ה' ישועתו. מאי רזא. אלא שכינתא ה' [אצ"ל: פה] סתומה בגלותא, והכי אצטריך בגין חויה בישא דרדיף אבתרה. ומרגלים הוציאו דבה על ארעא קדישא. מהו דבה. אלא דא לילית חבבא. בגין דאמרו (במדבר יג לב-ג) ארץ אכלת יושביה היא בגין סטרא אחרא דשלטת תמן ח"ו. ושם ראינו וכו' בני ענק לאחזאה פאלו האי אתר אתיהיב להו תמן. אבל פלב, ויהם פלב (שם שם ל). מאי ויהם. אלא רזא דמלה נאלמתי דומיה (תהלים לט ג) דא שכינתא. דבגלותא איהי יונת אלם (שם

3. בבחינת תורה חדשה (מאתי תצא) עיי' לעיל הקדמה; תיקון יח; תיק' לג, תיק' נד.
4. עיי' זהר צו ח"ג, לא, ע"א; תקט"ו תפלות; ת' שסט: "אתה הוא שעשית נסים וגבורות לאבות שלנו מצד שלך פלא העליון"; אוצרות רמח"ל, תהלים: פלאות עדותיך - ידוע כי התורה רשעה בח"ס ונקראת פלאות לפי שהיא באריך - פלא עילאה"; עיי' עוד תקט"ו, ת' קנד: "לקיים מה שנאמר: כימי צאתך מארץ מצרים, מצד חכמה סתימאה שהיא פלא".
5. בנוסח אחר של תיקונים חדשים, רשם המהדיר: פ' סתומה דהיינו כפופה, וכן בהמשך מדובר בפ' סתומה עיי' שבת קד, ע"א, ובפירש"י שם, ד"ה פה סתום.
6. עיי' ת"ז תי' טט, קה, ע"א; ועוד דומ"ה גימטריה ה"ס; עיי' זהר בראשית לו, ע"א: "לך דומיה תהלה, מאי דומיה? דא תהלה לדוד דאיהי דומיה בגלותא ושתיקה בלא קול";
7. עיי' ת"ז תי' ו, כב, ע"ב, שנמשלה ליונה; אדיר במרום עמ' פג: "והנה עד כאן נתקן תיקון ז"א במקומו, אף על פי שנסתר הא"א, והיה צריך ליתקן כמו כן הנוקבא. וזהו שבאו פעם שנית אל נסיון של המים, וזה היה ברפידים, ושם נעשה התיקון בסוד הצור. והענין, כי צור היא הנוקבא מצד הדין בסוד הסיתום, דרך נחש עלי צור (משלי ל, יט). ואינו מוכן להוציא המים, כי היא בסוד יונת אלם, סוד מ"ם סתומה מפני הנחש. והוא סוד, אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי (תהלים לט, ב), אולם כאן בתיקונים מפרש רבינו שהשכינה

(שם נוא). וזה [סוד] פ' [אצ"ל: פה] סתומה, שפך צריך, כמו השושנה⁸ שלא נפתחת אלא לבן זונה.⁹ וסוד הדבר: ה"ס¹⁰ כל בשר מפני יהוה (זכריה ב'ו), שהשכינה היא אדני¹¹ וזה [כמנין] היכ"ל, בזמן שהיא היכל למלך [ז"א, הוי"ה]. אבל בזמן אחר [בגלות], היא ה"ס, וזה: יונת אלם. לפיכך: ויהם כלב, שהרי סוד זה נראה להם ודאי, [דהיגו] שהשכינה היא פה סתומה בגלות,¹¹ ואין רשות לנכרי להתקרב שם, ודאי [אבל] לעתיד לבוא [על השכינה כתוב]: ופתחון פה למיחלים לך [מתוך הפלת ראש השנה], זה פה פתוחה בהרבה שירים ובהרבה תשפחות לפני המלך, וזה: שיר חדש.¹² אז: הודיע יהוה ישועתו [תהלים צה, שם]. שעד עכשיו בגלות, [השכינה] היתה שחורה, בודאי [כמו] שכתוב עליה: אל תראני שאני שחורה¹³ (שיר א'ו), וכבוד לא נודע בין הרשעים. ביון שיצאה משם [מהגלות], אז: הודיע יהוה ישועתו.

נו א) ודא פ' [אצ"ל: פה] סתומה, דהכי אצטריך, שושנה דלא אתפתחת אלא לבן זונה. ורזא דמלה הס כל בשר מפני ה' (זכריה ב'ו). דשכינתא איהי אדני¹¹ ודא היכל, בזמנא דאיהי היכלא למלכא. אבל בזמנא אחרא איהי הס, ודא יונת אלם. בגין כך ויהם פלב, דהא רזא דא אחזי להו ודאי, דשכינתא פה סתומה איהי בגלותא ולית רשו לנוכראה לאתקרבא תמן ודאי. ולזמנא דאתי ופתחון פה למיחלים לך, דא פה פתוחה בכמה שירין בכמה תשפחון לגבי מלכא, ודא שיר חדש. פדין הודיע ה' ישועתו. דעד השתא בגלותא הות שחורא ודאי, דכתיב בה אל תראני שאני שחורה (שיר א'ו) ויקרא דילה לא אשתמודע בין חיבא. ביון דנפקת מתמן, פדין הודיע ה' ישועתו.

בגלות היא בסוד פ' סתומה ואולי כוונתו על הפה שהיא סתומה. עיי' תקט"ו, ת' שיז; ת' בעתה.

8. עיי' ת"ז תי' כה, עא, ע"א.

9. הקב"ה - עמודא דאמצעיאתא, הרועה בשושנים, עיי"ש

10. ה"ס כמנין דומי"ה, וכמנין אדני¹¹ וכמנין היכ"ל, ושם אדני¹¹ הוא היכ"ל לשם הוי"ה כד: יאהדונה"י, בסוד "והו"ה בהיכ"ל קודשו".

11. שהשכינה נקראת פה ת"ז תי' יט, מ, ע"ב תי' ס"ט, ק"ה, ע"א; עיי' גם זהר משפטים קטו. אדיר במרום עמ' לה: והמאורות כולם פה אחד שהיא השכינה - פה שלהם מצוים את העבדים [מלאכים] לפעול; ואצרות רמח"ל עמ' נא: "זהו הפסח" - ה' פסח, שהיא המלכות שהיא פה סח, שהשכינה היא פה ס"ח, כשמדברת ומגלה אורותיה". תקט"ו ת' תבע: "תן בפינו שיר חדש, ושכינה היא פה, וזה כבוד אל שנודע בכ"ב אותיות, שנאמר בהם: כך יברך ישראל, הכל כמנין פ"ה, בה תתן שיר חדש, בשר פשוט, כפול, משולש, מרובע".

12. עיי' לעיל תי' יג, ר' הערה 11, תקט"ו ת' תבע.

13. עיי' בהקדמת ת"ז, ג, ע"ב.

ואז: לעיני הגוים גלה צדקתו (שם, שם).
 וזה סוד: כי עין בעין יראו וגו' (ישעיה
 נב,ח). בא וראה, עכשו החבור העליון
 [בין ז"א ונוק'] נודמן בהסתהר, כדי שלא
 יסתכלו שם הטמאים. אבל בזמן שהוא
 הכל יתקן בתקון שלם, ואין פחד מאף
 אחר. אז: גלה צדקתו, ודאי.

באותו זמן: זכר חסדו ואמונתו לבית
 ישראל (תהלים, שם,ג). זה סוד, זכר
 חסדו - חסד [בבחינת ימין] שנאמר בו
 בגלות: השיב אחר ימינו מפני אויב
 (איכה ב,ג). וכל החסד הזה שנגרע מהם
 בגלות, יחזור להם כאחד בגאולה.¹⁴
 ועוד, ואמונתו [לבית ישראל] - זה סוד:
 הורעים בדרמעה ברנה יקצרו (תהלים
 קכו,ה). שבגלות, כמה תקונים עליונים
 זרעו ישראל באותו שדה עליון
 [השכינה], ואינם מתגלים בגלל הגלות.
 אם תאמר שאברו? חם ושלו, אלא
 הקדוש ברוך הוא שומר אותם [תקונים]
 למעלה, וכלם יצמחו לעתיד לבוא,
 ויקצרו אותם. [כמו] שפתוב עליהם: כי
 כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה
 תצמיח (ישעיה סא,א). אז: ואמונתו
 לבית ישראל.

באותו זמן: ראו כל אפסי ארץ את
 ישועת אלהינו (תהלים צח,שם). פאן יש

וכדין לעיני הגוים גלה צדקתו. ורזא דא
 פי עין בעין יראו וכו' (ישעיה נב ח) תא
 חזי השתא חבורא עלאה בטמירו
 אודמן, בגין דלאו לאסתפלא תמן
 מסאבא. אבל בההוא זמנא פלא תתקן
 בתקונא שלים, ולית דחילו מכלא. כדין
 גלה צדקתו ודאי.

בההוא זמנא זכר חסדו ואמונתו לבית
 ישראל. דא רזא, זכר חסדו, חסד
 דאתמר בה בגלותא השיב אחר ימינו
 מפני אויב (איכה ב ג). וכל חסד דא
 דאתגרע מניהו בגלותא, פלא יתהדר
 להו פחד בפרקנא. ועוד, ואמונתו, רזא
 דא הזרעים בדרמעה ברנה יקצרו (תהלים
 קכו ה). דבגלותא כמה תקונין עלאין
 זרעין ישראל בההוא תקלא עלאה ולא
 אתגלן בגין גלותא. אי תימא
 דאתאבדו. ח"ו אלא קדשא בריך הוא
 נטר להו לעלא וכלהו יצמחון לזמנא
 דאתי ויקצרון להו. דכתב בהו פי כארץ
 תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח
 (ישעיה סא יא). כדין ואמונתו לבית
 ישראל.

בההוא זמנא ראו כל אפסי ארץ את
 ישועת אלהינו (תהלים צח ג). הכא רזא

14. "עין בעין" - עין של אריך משגיח ומסתכל בעין של ז"א, עי' אדרא רבא ח"ג, קל, ע"א; אדיר במרום עמ' רצח:
 "כי גם העינים של מטה לא יהיו מעוכבים מן הכנפים שלהם. וזה סוד: כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון (ישעיה
 נב,ח). עין בעין ממש בלא עכבת הכנפיים"; שם עמ' שכח.

15. ר' מאמר הגאולה, א; ר' לעיל הערה 1.

סוד עליון, שרפים הם פתי פנסיות ובתי מדרשות שבחויץ לארץ, שתקנו שם ישראל במה תקונים עליונים. ונאמר לגביהם: ונשאר גם הוא לאלהינו (וכרה מ,ו),¹⁶ [ויכבר] נתבאר (מגלה ו,א). ומה שבהתחלה ארץ הקדש לבר היתה מאירה באור העליון, בזמן הגאולה כל התקונים יתקנו בגלוי שלם, ומשם יתגלו באותם המקומות ששם נעשו. ואז אור הקדשה יאיר בהם אף על פי שהם בחויץ [לארץ]¹⁷ ועל ידי זה יתקן כל העולם.¹⁸ לפיכך: ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו, ודאי שבכל צד שבעולם תתגלה [השכינה] - ישועת אלהינו [בגלוי האור שהתפשט שם כמו שנתבאר. אשרי חלקם של ישראל.

עלאה, דכמה אנון בתי פנסיות ובתי מדרשות דבחוץ לארץ, דתמן אתקינו ישראל כמה תקונין עלאין. ואתמר בהו ונשאר גם הוא לאלהינו (זכריה ט ז) ואוקמוה (מגילה ו.). ומאי דבקדמיתא ארעא קדישא לחוד הות מנהרא בנהירו עלאה, בזמנא דפרקנא פלהו תקונין יתתקנון בגלויא שלים, ומתמן יתגלון באנון אתרין דתמן אתעבירו. וכדין נהירו דקדשתא לתנהיר בהו אף על גב דאנון לבר, ובדא יתתקן כל עלמא. בגין קף ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו ודאי. דבכל סטר עלמא אתגליאת, בגלויא דנהורא דאתפשט תמן כמה דאתמר. זפאה חולקהון דישראל.

ועוד, ולכל היד החזקה, זה:

ועוד, ולכל היד החזקה דא

16. עי' באדיר במרום ח"א עמ' רג, ושם: "וסוד הדבר אמרו גם כן: ונשאר גם הוא לאלהינו, אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבאדום (מגילה ו,ע"א). והוא סוד גדול כי הנה בבית המקדש נאמר: בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך. כי הנה הוא [בית המקדש] בסוד נוקבא ששם בחינת הביאה. אך כשגלו ישראל נשאר להם מקדש מעט והם בתי כנסיות, בסוד פילגש שהיא בקליפת נוגה, ומצד הטוב שלה נמצאים הבתי כנסיות".
17. אדיר במרום, שם, שבתי כנסיות של ח"ל יהיו בבחי' פילגש, שזה הצד הטוב שבקליפת נגה, ועי' לקמן תי' נד בסוף המראה השני.
18. עיין אדיר שם; ועוד על ידי תיקון קליפת נוגה גם הקליפות האחרות יתקנו, יתוקן כך כל העולם. ראה מ' העיקרים, "על הגאולה".

תקון ארבעים ושבעה

הכל לטובה

ולכל תיד החזקה - זו שנאמר בה: ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש סביב (זכריה ב ט). ולכל המורא הגדול - זה מה שפתוב: ולכבוד אהיה בתוכה (שם שם, שם). שהשכינה בגלות פורשת בנפיה על ישראל [שהם] בניה, לשמור אותם שמירה מפל צד. פנגד זה לעתיד לבא, להראות כבוד שלה, וחביבות שמחבב אותה המלך, והוא יקום באפן זה ופרוש בנפיו ויסובב אותה [לשמור עליה] כמו שמסובבת את ישראל.

ובא וראה, ישראל פיון שהיו בגלות, אם תאמר שיצאו מכלל הקדשה? לא קד, חם ושלום. אלא בא וראה, שהרי כאן פתוב: שיר המעלות הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה העומדים וגו' (תהלים קלד, א). מי הם עבדים? אלא ישראל, הם עבדים בגלות, שהמעשים שלהם תלויים בעבודה. וזה סוד: פעיני עבדים אל יד אדוניהם וגו', פן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו (שם קכג, ב).

בא וראה, יש עבדים ויש עבדים. מלאכים הם עבדים, כמו שנאמר בהם:

ולכל תיד החזקה דא דאתמר בה (זכריה ב ט) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב. ולכל המורא הגדול הה"ד ולכבוד אהיה בתוכה. דשכינתא בגלותא פרשת גדפהא על ישראל בנהא לנטרא לון נטורא מפל סטר. לקבל דא לאחזאה יקרא דילה לזמנא דאתי, וחביבותא דמחבב לה מלכא, איהו יקום פגונא דא פריש גדפוי ומסחר לה, כמה דסחרת להו איהי לישראל.

ותא חזי ישראל פיון דהו בגלותא אי תימא דאשתבכו מסטר קדישא. לאו הכי ח"ו. אלא תא חזי דהא הקא פתיב (תהלים קלד א-ג) שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים וכו'. מאן עבדים. אלא ישראל בגלותא אנון עבדים, דכפלחנא תלין עובדין בהו [אצ"ל דהו]. ורנא דא פעיני עבדים אל יד אדוניהם וכו' פן עינינו אל ה' אלהינו עד שיחננו (שם קכג ב).

תא חזי אית עבדים ואית עבדים. מלאכי אנון עבדים, ואתמר בהו הן אראלם

1. עי' ת"ז תי' יד, כט, סע"ב.

2. עי' בפירוש הזהר ריש מפשטים לרבינו, גנוי רמח"ל עמ' רעז: "והעיקר, שיש הפרש גדול בין עבודת המלאכים

הן אֲרָאֲלָם צַעְקוּ חֲצָה (ישעיה לגז), שְׁחָרִי בַחוּץ הֵם עוֹמְדִים³ וְכֵן בְּגָלוֹת הֵם עוֹמְדִים בַּחוּץ, שְׁחוֹלְכִים אַחֵר הַשְּׂכִינָה. אֲבָל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל פִּי שָׁהֵם בְּגָלוֹת לֹא נַעֲזָבִים מִהַפְּגִימִיּוֹת, אֲלֵא בַפְּגָיִם הֵם מִתְדַבְּקִים תָּמִיד. וְזֶה סוֹד: הָעוֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בְּלִילוֹת (תְּהִלִּים קלד, שם), [לִילוֹת] - אֱלוֹ גְלוֹת, שְׂאֵף בְּזִמְן הַהוּא, הֵם עוֹמְדִים בַּפְּגָיִם, בְּבֵית יְהוָה וְדָאִי.

בֹּא וְרָאָה, וְדָאִי כֹל מַה שֶּׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הוּא לְטוֹבָה לָהֶם.⁴ וְזֶה סוֹד: אוֹדָה יְהוָה פִּי אֲנֹפֶת בִּי (ישעיה יבא). שְׁבִימֵן שִׂישְׂרָאֵל נִמְצְאִים בְּגָלוֹת, הַשְּׂכִינָה נִדְבָקֶת בָּהֶם וְיֹתֵר, כְּדִי לְהַצִּיל אוֹתָם מִהַגְלוֹת.⁵ וְכֵל שְׂאֵר הַמְּדַרְגּוֹת נִדְבָקִים גַּם בֵּין בָּהֶם בְּדַבְּקוֹת שְׁלֹמָה,

צַעְקוּ חֲצָה (ישעיה לג ז) דְּהָא לְבַר קְיָמִין. וְהָכִי בְּגָלוֹתָא קְיָמִין לְבַר, אֲזִלִּין בְּתַר שְׂכִינְתָא. אֲבָל יִשְׂרָאֵל אֵף עַל גַּב דְּאִנּוֹן בְּגָלוֹתָא לֹא מִשְׁתַּבְּקֵן מִלְּגוֹ, אֲלֵא מִלְּגוֹ אִנּוֹן מִתְדַבְּקִין תְּדִיר. וְרָזָא דְּאֵ הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בְּלִילוֹת אֲזִלִּין גְּלוֹתָא, דְּאֵף בְּהַהוּא זְמַנָּא אִנּוֹן קְיָמִין לְגוֹ, בְּבֵית ה' וְדָאִי.

תָּא חֲזִי דְּוְדָאִי כֹל מַאי דְּעָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְטִיבוֹתָא דְּלַהוֹן אִיהוּ. וְרָזָא דְּאֵ אוֹדָה ה' פִּי אֲנֹפֶת בִּי (שם יב א). דְּיִשְׂרָאֵל בְּזִמְנָא דְּאִנּוֹן בְּגָלוֹתָא, שְׂכִינְתָא אֲתַדְּבַקֶת עֲלֵיהּ וְיֹתֵר, בְּגִין לְשׂוֹבָא לְהוּ מִגְלוֹתָא. וְכֵלְהוּ שְׂאֵר דְּרָגִין הָכִי נְמִי מִתְדַבְּקֵן עֲלֵיהּ בְּדַבְּקוֹתָא

לעבודת הצדיקים, והוא סוד בנינים ועבדים. כי הצדיקים בעבודתם מתדבקים בשכינה בסוד זיווג, ונמצא שכל מה שהם עושים, עושים בדרך התדבקות ואהבה, אך מט"ט וכל שאר המלאכים אין להם התדבקות וזיווג זה כלל, אלא נקרא שעומדים תחת השכינה, ונושאים משאה באימה ויראה, שהוא אימת הרב שיש על העבד, והם משרתי הבחינה הזאת שבמלכות הנקרא מלאכה, שבה אין שייך ההתדבקות והזיווג. אלא נשוא משא כמ"ש וצריך לכוף הראש תחתיה, ולקבל עולה עליהם, להוציא לפועל המעשים ההם, שהם עניני המלאכה הזאת. ותראה לקמן במאמר - שכל ישראל הם בסוד בת יחידה, כי כלם הם בבחינת ההתדבקות והזיווג, לא בבחינת עבודת המשא. ונמצא שענין מלאכתו זאת תלויה במה שהוא מנהג העולם הזה הגשמי בגשמיותו, בכל עניני טוב ורע שבו, החומריות העב שלו. ובדרך הזה אין יש התדבקות, אלא מלאכה ועבודה כמ"ש. אך הנשמות הם בסוד התיקון העליון של המאורות, מה שלא יש למלאכים, ולכן גדולים צדיקים ממלאכי השרת, והם נקראים בנינים, כי השכינה שהם מתדבקים בה היא להם כמדריגת: "לא זו מחבבה עד שקראה אמר", והם בסוד יסוד ממש המתחבר בשכינה, ועושה כל המעשים בדרך אהבה כאיש לאשתו, לא כעבד לרבו".

3. עי' עץ חיים שער כח פ"א, ת"ב, יח, סע"ב.

4. על פי ברכות ס, ע"ב, מימרא דר"ע, "כל דעביד רחמנא לטב עביד"; עיין רכב ישראל עמ' 281 - 275, מקורות בכתבי רמח"ל על הנושא הזה: הכל לטובה, ובענין שכל צרות הגלות הם לטובה עי' מ' הגאולה עמ' נב: "וכיון שהסתירו האורות את פניהם, נתמעטה ההשפעה מישראל ומבית המקדש, ואז גברו עליהם האומות והיתה הגלות, וכל זה לתועלת ישראל היה, כי אז קבלו המקטרגים חלקם ונתפרשו מן הקודש שלא לטמא את הדרכים".

יותר ממה שעשו ברתחלה, אף על פי [שנדבקים] כלם בהעלם. ובזמן הגאולה, אם תאמר שהדבקות זו לא נמצאת? לא כן, אלא כל מה שהיה בגלות אינו נפסק בגאולה, אף על פי שאין צורך [עוד לתצלה], אלא להוסיף הארה על הארה, שמחה על שמחה. [וזהו מה שכתוב:] אורך יהוה כי אנפת בי, ודאי.

בא וראה, בגלות ישראל נטלו כח לתקן תקונים עליונים, מה שלא היה להם [אותו] כח אם לא היו נמצאים בגלות. שהרי באותה דבקות שהצריך כדי לשמור אותם [בגלות], התחזקו יותר ודאי. וידור אמר [על זה]: הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה העומדים בבית יהוה בלילות [בגלות] (תהלים שם, שם). שהרי בגלל זה [הגלות], יכלו לתקן תקונים עליונים יותר. ומה הם אלו [התקונים העליונים יותר]? אלא שאו ידיכם קדש [עתיקא קדישא]: בא וראה, הגלות הוא סוד השנה, [כמו] שכתוב: ותרדמה נפלה על אברם (בראשית טו, יב). וזה הזמן שנאמר בו: ומאיר לאישון בת עין [ברכת המפיל] וזה [שם] ע"ב שמאיר ל[שם] ב"ן [השכינת],

שלים, יתיר ממאי דעבדו בקדמיתא, ואף על גב דכלא בסתימו. אבל בזמנא דפרקנא אי תימא דההוא דבקותא לא אשתכח? לאו הכי. אלא כלא דאשתכח בגלותא לא אתפסק בפרקנא, אף על גב דלא הוה אצטריך, אלא לאוספא נהירו על נהירו חדותא על חדותא. אודך ה' כי אנפת בי ודאי.

תא חזי דהא בגלותא נטלו ישראל חילא לאתקנא תקונין עלאין, מאי דלא היה להו חילא אי לא קימו בגלותא. דהא ביהוה דבקותא דאצטרך לנטרא להו, אתתקפו יתיר ודאי. וידור אמר הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות. דהא בגין דא יכלין לאתקנא תקונין עלאין יתיר. ומאי אנון. אלא שאו ידיכם קדש. תא חזי בגלותא רזא דשינתא איהו, דכתוב ותרדמה נפלה על אברם (בראשית טו יב). ודא זמנא דאתמר בה ומאיר לאישון בת עין ודא ע"ב דנהיר לב"ן ואתמר. כגונא דא בגלותא עתיקא קדישא נטר לה לשכינתא.

5. עי' זהר ויחי ח"א, רכה, ע"א.
6. קודש - רמז לעתיקא קדישא, כדלהלן.
7. סוד התרדמה, עי' ת"ז תי' טו, קה, ע"א; עי' עוד פרי עץ חיים דרוש פורים פ"ג; אדיר במרום עמ' שכט, על סוד השינה, ושם עמ' שכג - שכד: "השינה היא הסתלקות המוחין ונשאר סוד הקטנות, ואז העינים נסתמים.. יש שינה ויש תנומה. והוא מה שאנו מברכין: המפיל חבלי שינה על עיני ותנומה על עפעפי.. וזה כי השינה היא ההסתלקות של האור והוא מגיע אל העינים."
8. עי' לעיל תי' לט, בדברי אליהו.

ונתבאר. כמו כן בגלות, עתיקא קדישא [ע"ב] שומר את השכינה [ב"ן]. היות שהמלך [ו"א] עלה למעלה, ובאר. ובכח זה¹⁰ מתחזקת השכינה חזק גדול, שלא יפרד ממנה [עתיקא קדישא] אפלו בגאולה. וזה סוד: שאו ידיכם קדש, וזה קדש עליון [אריך אנפין] - עתיקא קדישא]. ודאי וברכו את יהוה (תהלים שם, שם), אלו הקדוש ברוך הוא והשכינה [זעיר ונוקבא], וזה על ידי שני המושכים שהתחברו כאחד, בסוד שלמעלה [אריך] ודאי: והיו לאחדים בידך (יחזקאל לו, יז). אז: וברכו יהוה מציון (תהלים שם, ג). ומאידה מקום תצא הארת התקון לעולם? אלא מציון, וזה בית המקדש, שעליו נאמר: ולכבוד אהיה בתוכה (זכריה שם, שם), לכבוד שלה [של השכינה] ממש. שהרי בזכות אותם תקונים שתקנו בגלות, התחבר ביה המלך בגאולה. ולכבוד אהיה בתוכה - לכבוד, ודאי. ולכל המורא הגדול - גלוי של האורות העליונים שבעליונים¹¹ אשרי חלקם של ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

דמלכא לעלא אסתלק ואוקמוה. ובחילא דא אתתקפת שכינתא תקיפותא סגי דלא יתפרש מנה אפלו בפרקנא. ורזא דא שאו ידיכם קדש דא קדש עלאה ודאי. וברכו את ה' אלין קדשא בריך הוא ושכינתיה, ודא בתרין משיחין דמתחברין פחד, ברזא דלעלא ודאי, והיו לאחדים בידך (יחזקאל לו יז). בדין וברכה ה' מציון. מאן אתר נהירו דתקוונא פוק לעלמא. אלא מציון ודא בית המקדש דבה ולכבוד אהיה בתוכה (זכריה שם שם) ליקרא דילה ממש. דהא בכל אנון תקונין דאתתקנת בגלותא יתחבר בה מלכא בפרקנא. ולכבוד אהיה בתוכה, לכבוד ודאי. ולכל המורא הגדול גלויא דנהורין עלאין דעלאין. זכאה חולקהון דישראל בעלמא דין ועלמא דאתי.

9. עי' קיצור הכונות לרבינו בברכת המפיל עמ' ל; אדיר במרום עמ' שכד.
10. שבזמן הגלות השכינה מקבלת מעתיקא קדישא, וזה יותר ממה שמקבלת מהמלך, דהיינו זעיר אנפין, וזה התועלת הגדולה של הגלות.
11. אורות של עתיק ולא רק של אריך, עי' אוצרות רמח"ל ישעיה, עמ' קלו: "וכבר ידענו שיש האורות שמאירים בזמן הגלות, ויש האורות שצריך שיאירו בזמן הגאולה, אבל עם כל זה האורות שמאירים בזמן הגלות לא ילכו לאיבוד, אלא יאירו גם כן בזמן הגאולה. אבל צריך בתחילה שיהיו נכללים כולם באור העתיק יומין, ששם יש האורות של הגאולה, ואז גם הם יאירו. והשכינה אומרת: "לכו", להתחבר עם האורות של הגאולה שהם באור העתיק יומין, ואז נבוא להאיר "באור ה'", שהוא אור העתיק יומין, ששם תלוי הנצחיות. וזה התחברות מאורות של הגאולה עם האורות של הגלות צריך שיעשה אליהו, מפני שהוא נסתלק למעלה חי באור העתיק יומין, והוא בסוד בן - ה' אמר אלי בני אתה".

תקוּן אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנֶה

מטרת תחיית המתים

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה. הָא אָדָם קְדָמָא
 תְּרַאשׁוּן זְקוּן תְּחִיבִים בָּא, פְּתַח
 וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי: וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה, אֵלֹ
 שְׁנֹאמַר עֲלֵיהֶם: וְקוּי יְהוּה יַחְלִיפוּ כְחֵי
 (יִשְׁעִיה מִלֵּא), אֵלֹ שְׁנֹאמַר עֲבוּרִים: נוֹתֵן
 לַיַּעֲרָף בְּחֵ (שָׁם שָׁם, כֵּט). אֵלֹ צְדִיקִים
 שְׁהִיוּ בְּעוֹלָם בּוֹמֵן הַגְּדוּלָה, שְׁבַחֵם יִתְקַן
 הָעוֹלָם וְיִתְחַזַּק מִפּוּה שְׁנַחֲלֵשׁ בְּגִלוּת.
 אֲבָל וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגְּדוּל - אֵלֹ הַמְּתִים
 שְׁיִקּוּמוּ מֵעַפְרָא. וְאִם תֵּאמַר, לָמָּה יִקּוּמוּ?
 אֵלֹא כְּדִי לְעוֹרֵר כָּל הַדְּבָרִים הַרְּאשׁוֹנִים
 שְׁהִיוּ כְּבָר, תְּרַבֵּה צְרוּת שְׁעֲבְרוּ עַל
 יִשְׂרָאֵל. שְׂאֵז יִקּוּמוּ כָּל אוֹתָם שְׁנַהֲרִגוּ
 עַל יְדֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְכֹל אֵלֹ שְׁנַהֲרִגוּ
 עַל יְדֵי מְלָכִים שְׁגִזְרוּ תְּרַבֵּה שְׁמֹדוֹת עַל
 יִשְׂרָאֵל. וְהַכֹּל כְּדִי לְעוֹרֵר הַמְּדַרְגּוֹת
 הָעֲלִיוֹנוֹת לַעֲשׂוֹת נְקֻמוֹת בְּאֵלֹ
 הַרְּשָׁעִים. וְזֶה סוּד: יַחְיוּ מִתִּיד וְאַרְצָן
 רְפָאִים תְּפִיל (שָׁם כּוֹיט), [רְפָאִים] - אֵלֹ
 הָעֲמֻלָּקִים? שְׁיִמְחוּ מִהָעוֹלָם. כְּמָה? אֵלֹא
 בְּהַתְּעוֹרְרוֹת שְׂאוֹתָם מִתִּים יַעֲוֹרוּ
 [בְּשַׁעָה] שְׁיִקּוּמוּ לְעֵתִיד לְבֹא.³

ועוד, ולכל היד החזקה, זה:

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה. הָא אָדָם קְדָמָא
 סָבָא דְסָבִין אֲתִי פְתַח וְאָמַר, ר' ר' וּלְכֹל
 הַיָּד הַחֲזָקָה אֵלִין דְּאֲתָמַר בְּהוּ וְקוּי ה' י'
 יַחְלִיפוּ כְחֵ (ישעיה מ לא) דְּאֲתָמַר בְּהוּ
 נוֹתֵן לַיַּעֲרָף בְּחֵ (שָׁם שָׁם כֵּט) אֵלִין צְדִיקָא
 דִּיהוּן בְּעֻלְמָא בּוֹמֵנָא דְּפִרְקָנָא, דְּבַהוּן
 יִתְפַקֵּן עֲלֵמָא וְיִתְתַקַּף מִמָּאִי דְּאֲתַחֲלֵשׁ
 בְּגִלוּתָא. אֲבָל וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגְּדוּל אֵלִין
 מִתִּין דִּיקּוּמוּן מֵעַפְרָא. וְאִי תִימָא אֲמָאִי
 יִקּוּמוּן. אֵלֹא בְּגִין לְאֲתַעְרָא כְּלָהוּ מִלִּין
 קְדָמָאִין דִּיהוּ כְּבָר, כְּמָה עֲקָתִין דְּעֲבְרוּ
 עַל יִשְׂרָאֵל. דְּכְדִין יִקּוּמוּן כָּל אַנּוּן
 דְּאֲתַקְטְלוּ מֵאֲמִין דְּעֻלְמָא. וְכְלָהוּ דְּקֻטְלוּ
 לוֹן מְלָכִין, דְּגִזְרוּ כְּמָה שְׁמֹדוֹת עַל
 יִשְׂרָאֵל. וְכֹלֵא לְאֲתַעְרָא דְּרִגִין עֲלָאִין
 לְמַעַבְד נּוֹקְמִין בְּאַנּוּן חִיבָא. וְרָזָא דָּא
 יַחְיוּ מִתִּיד וְכוּי וְאַרְצָן רְפָאִים תְּפִיל (שָׁם
 כּוֹיט) אֵלִין עֲמֻלָּקִים דִּיתְמַחוּן מֵעֻלְמָא.
 כְּמָאִי. אֵלֹא בְּאֲתַעְרוּתָא דִּיתְעֲרוּן אַנּוּן
 מִתִּין דִּיקּוּמוּן לְזַמְנָא דְּאֲתִי.

ועוד, ולכל היד החזקה דא

1. עי' לעיל תי' יא.
2. עי' תי' תי' כא, נה, ע"א; תי' ג, פו, ע"א.
3. על ענין של תחיית המתים והנקמה בגויים עיין מ' העיקרים פרק על הגאולה.

תקון ארבעים ותשעה

חיבור ביהמ"ק שלמעלה עם ביהמ"ק שלמטה

[וילכל תיד החוקה] - זה בית המקדש שלמעלה, וילכל המזרח הגדול - זה בית המקדש שלמעלה, בזמן שיתחברו שניהם כאחד², על אותו זמן כתוב: שמחתי באמרים לי בית יהוה גלד (תהלים קכא). שבגלל שהוא [בית המקדש] העליון שנמצא שם, אפלו מלאכי עליון יהיו מתאספים ובאים אליו [לבית המקדש התחתון], ודאי.

בא וראה, כתוב: עמדות היו רגלינו בשערך ירושלים (שם שם, ב). הם - לא כתוב, אלא היו. אף על פי שישאל היו בגלות לא יצאו מאותם שערים עליונים קדושים, ואדרבא התחזקו בהם יותר³, כדי להתקן אחר כך תקון שלם, לפיכך [כתוב]: היו [עומדות], ולעתיד לבוא [כתוב]: ירושלים הבנויה פעיר שחברה לה יחדו (שם שם, ג), בשני בתי מקדש,

דא בית המקדש שלמטה. וילכל המזרח הגדול דא בית המקדש שלמעלה. בזמנא דיתחברון תרויהו פחד. בהוא זמנא פתיב (תהלים קכא) שמחתי באמרים לי בית ה' גלד. דבגין ההוא עלאה דאשתבח תמן, אפלו אנון מלאכי עליון יהון מתפנשין ואתין בה ודאי.

תא חזי פתיב עמדות היו רגלינו בשערך ירושלים. הם לא פתיב אלא היו. דישאל אף על גב דהוּו בגלותא, לא נפקו מאנון תרעין עליון קדישין. ואדרבא בהו אתתקפו יתיר, לאתתקנא לבתר בתקונא שלים, בגין כך היו. וילזמנא דאתי ירושלים הבנויה פעיר שחברה לה יחדו בתרי בתי מקדשות

1. עי' רעיא מהימנא בשלח ח"ב, נט, ע"ב; משכני עליון הקדמה.

2. עי' משכני עליון, גנזי רמח"ל עמ' קנז, דבית העליון יתפשט וירד למטה, ואז יבנה סביבו (עי' המשיח) בית חומרי, ואז יהיה אחד בתוך השני, בחיבור שלם ונצחי.

3. עי' לעיל תי' מז.

4. עי' תענית ה, ע"א; זהר וישב קפג, ע"ב: "פקודא למבני ביתא כדון שרי ושבח לה יאמר ירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו. תנו עבד קב"ה ירושלים לתתא כגוונא דלעילא ודא מתתקנא דא לקבל דא"; תנחומא פקודי פ"א: "כעיר שחבורה לה יחדיו - כלומר כעיר שבנה יה". ותרגם ירושלמי: "דמתבניא ברקיע בקרתא לאתחברתא כחדא בארעא."

עליון ותחתון. לפיכך: ששם עלו שבטים (שם, שם,ד), אלו השבטים שלמטה. שבטי יה עדות לישראל (שם שם,ד) - אלו השבטים שלמעלה, וכל אלו המחנות הקדושים. כי שמה ישבו כסאות למשפט (שם, שם,ה) - אלה שני בתי המקדשות שאמרנו.

אבל כאן יש סוד, שכתוב: עד די כרסון רמיו (דניאל ז ט), ובארוהו: אחד לדין ואחד לצדקה (חגיגה יד,א). ואחד [ר' עקיבא] אמר: אחד לקדוש ברוך הוא ואחד לדוד (שם, שם, שם). והכל הוא אמת. ששני בתי מקדש כאחד יהיו, הפנימי לקדוש ברוך הוא - מרפכה לכל המדרגות העליונות והקשר שלהם. החיצוני - להוציא אור מהפנימי לבחון. ולמי [האור] יוצא? אלא לדוד (ת"ה תקון כג). וזה המלך שנוטל ראשון ומחלק [אחר כך] לכל העולם. אבל [מה שאמרו חז"ל על שני הכסאות שראה דניאל]: אחד לדין ואחד לצדקה, הענינים עומדים בפנימיות יותר. והם שנים [בתי מקדש] פנגד שנים [הקדוש ברוך הוא ודוד]. [אחד פנגד] לאה זה דין, דין קשה. ואחד לצדקה - זו רחל, דין רך. לפיכך: כסאות למשפט,

עלאה ותתאה (עי' תענית ה). בגין כך ששם עלו שבטים אליון שבטין דלתתא. שבטי יה עדות לישראל אליון שבטין דלעלא, וכלהו משרין קדישין. כי שמה ישבו כסאות למשפט אליון תרין בתי מקדשות דאמינא.

אבל הכא רזא דכתיב עד די כרסון רמיו (דניאל ז ט) ואוקמוה (חגיגה יד). חד לדין וחד לצדקה. וחד אמר חד לקדשא בריה הוא וחד לדוד. וכלא איהו קשוט. דתרין בתי מקדשות פחדא יהון, פנימאה לקדשא בריה הוא, רתיכא לכלהו דרגין עלאין וקשוףא דלהון. בראה לאפקא נהירו מלגו לבר. למאן נפיק. אלא לדוד. ודא מלכא דאיהו נטיל בקדמיתא ומפלג לכל עלמא. אבל חד לדין וחד לצדקה דמליון קימין לגו יתיר. ואנון תרין לקבל תרין. לאה דא דין, דינא קשיא. וחד לצדקה דא רחל דינא רפיא. בגין כך כסאות למשפט דא

5. עי' זהר ויחי ח"א, רל"א, ע"ב.

6. עי' תנחומא קדושים אות פ"א; ילקוט שמעוני דניאל פ"ז, ס' תרסד, ושם הכסאות הם לגדולי ישראל שיושבים ודנין עובדי אלילים; שם ס' תרסה כמו בחגיגה יד, ע"א.

7. עיי"ש.

8. עי' עץ חיים שער לח, ריש פ"ב, ח"ב, ס, ע"ד; אוצרות רמח"ל, עמ' קמב.

[בסאות] - אחד לדין ואחד לצדקה.
 בסאות לבית דוד (תהלים שם, שם) -
 אחד לקדוש ברוך הוא ואחד לדוד.
 משם ולהלאה שאלו שלום ירושלים
 (שם שם). להיות בשלום ומנוחה לכל,
 על ידי שני משיחים שפתוב עליהם:
 והיו לאחדים בדרך (יחזקאל לז, ז).

חד לדין וחד לצדקה. בסאות לבית דוד
 חד לקדשא בריך הוא וחד לדוד. מתמן
 ולהלאה שאלו שלום ירושלים למהוי
 בשלמה וניחא דכלא פתרון משיחין,
 דכתיב בהו והיו לאחדים בדרך.

תקוון חמשים

תפקיד אליהו ומשה בנאוול

ולכל היד החזקה, קם סבא חדא פתח ואמר, רבי רבי, אשרי חלקך שתקוון עליון עולה על ירך בשבעים תקוונים אלו, שעל ידם ישברו שבעים השורים [של האמות] לפני השכינה. וכך כל האמות שלהם יפלו תחת ישראל למטה. אבל בא וראה, ולכל היד החזקה - זה אליהו הנביא הנאמן! שנאמר עליו: הנה אנכי שלח לך את אליה וגו' (מלאכי ג, כג). והוא עומד לחבר את כל ישראל במקורם, לחזק הכל למעלה ולמטה. וסוד הדבר: והשיב לב אבות על בנים ולב (גו') [בנים על אבותם] (שם שם, כד).

ולכל המורא הגדול - זה משה, שנאמר בו: וראה לגבי משה מלתא זוטרתא [דבר קטן] היא (ברכות לג:). [וראה] - זו השכינה שהיא פלה שלו, להשרות אותה בעולם. לפיכך הוא יבוא בנאולה עם שני המשיחים, לתקן את העולם תקוון שלם.

ועוד ולכל היד החזקה, זה:

ולכל היד החזקה. קם סבא חדא פתח ואמר, ר' ר' זפאה חולקך דתקוונא עלאה סליק על ירך בע' תקוונים אלין, דבהו יתברון ע' רבובין קמי שכינתא. והכי פלהו אמין דלהון יפלו תחת ישראל לתתא. אבל תא חזי ולכל היד החזקה דא אליהו נביאה מהימנא, דאתמר בה (מלאכי ג כג) הנה אנכי שלח לך את אליה וכו'. ואיהו קאים לחברא פלהו ישראל במקוריהון, לאתקפא פלא עלא ותתא. ורזא דמלה והשיב לב אבות על בנים ולב וכו'.

ולכל המורא הגדול דא משה, דאתמר בה וראה לגבי משה מלתא זוטרתא היא (ברכות לג:). ודא שכינתא דאיהי פלה דילה, ולה אתחזי לאשראה לה בעלמא. דבגין כך איהו ייתי בפרקנא בהדי תרין משיחין לאתקנא לה לעלמא תקוונא שלים.

ועוד, ולכל היד החזקה דא

1. אליהו הנביא בגימטריה חזק"ה.
2. עי' גם לעיל תי' ל, בדברי אברהם סבא.
3. עי' זהר שמות ח"ב ה' ע"ב, עי' לעיל על כלת משה, תי מג הערה 17.
4. עי' זהר כי תצא ח"ג, רפ, ע"א, ות"ז מזהר חדש קסט, ע"א, ולעיל תי' א, תי' ד.

תקון תמישים ואחד

דוד והמשיח מתקנים את השכינה

[לכל היד החזקה] - זה דו"ד,¹
 [כמנון] י"ד, שנאמר בו: דוד מנון ביד
 (שמואל א' י"ט), שיחזר [לבוא] בנאקה
 יחד עם המשיח. שהרי הוא כבר תקן
 לשכינה הרבה תקונים עליונים,² [וכן
 על ידי] כמה מלחמות שעשה עם
 אמות עובדי עבודה זרה, ונצח אותם.
 ובזמן שהוא יבוא, כמה אמות ישברו
 לפניו, [וכן הוא יבוא כדי] לעזר את
 התקון הראשון, שעשה בזמן אחר. ולכל
 המורא הגדול - זה מלך המשיח. שדוד
 הוא התחלת התקון, ומשיח, הוא
 השלמות שלו, וזה נתבאר.³

דא דו"ד י"ד דאתמר בה ודוד מנון
 ביד (שמואל א יט ט) דיתוב בפרקנא
 בהדי משיחא. דהא איהו כבר אתקין
 לה לשכינתא בכמה תקונין עלאין,
 ובכמה קרבין דעבד בהדי אמין עע"ז
 ונצח לון. ובזמנא דאיהו ייתי, כמה
 אמין יתברון קמה, לאתערה בתקונא
 קדמאה דעביד בזמנא אחרא. ולכל
 המורא הגדול דא מלפא משיחא. דדוד
 איהו שרותא דתקונא, משיח שלימו
 דיילה, ודא אתמר.

ועוד, ולכל היד החזקה, זה:

ועוד, ולכל היד החזקה דא

1. עי' לעיל תיקון יד. ד"ד בגימטריה ל"ד.
2. עי' זהר חדש רות צח, ע"ב; זהר ואתחנן ח"ג, רסב, ע"ב.
3. על דרך מה שנתבאר: אדם: א'דם דוד מ'שיח, עי' לעיל הקדמה; תי' כז (סוף); תי' ע.

תקון חמשים ושנים

שלבי הגאולה

ולכל היד החזקה, חמש אצבעות
[של היד הזו] חמש מדרגות עליונות,¹
כללות האמונה. שכלם יתחזקו בזמן
הגאולה, להתגלות באורותיהם פראוי.
ולכל המורא הגדול - זה יום הדין
הגדול.² שאז עתיד המלך [הקדוש ברוך
הוא] לתקן עולמות תקון אחר תקון,
שיתחדש בחדוש [העולם] שיהיה אחר
קד.³

ועוד, ולכל היד החזקה, זה:

ולכל היד החזקה. ה' אצבעאן ה'
דרגין עלאין פללא דמהימנותא. דכלהו
יתקפון בזמנא דפרקנא לאתגלאה
בנהוריהון פדקא יאות. ולכל המורא
הגדול דא יומא דדינא רבא. דכדין זמין
מלכא לאתקנא עלמין תקונא פתר
תקונא, לאתחדשא פחדותותא דלבתר.

ועוד, ולכל היד החזקה דא

1. עי' זהר פנחס ח"ג, רמה, סע"א.
2. עי' גם זהר מצורע ח"ג, נד, ע"א, בענין יום הדין הגדול שנעשה בסוף אלף השישי. ראה קל"ח פתח עט; מ' העיקרים פרק "בגאולה" - עמ' לב; רכב ישראל עמ' 149 - 157.
3. חידוש העולם הוא באלף השמיני, עיין מקורות בכתבי רמח"ל, רכב ישראל עמ' 162 - 157.